

ELINA HALTTUNEN-RIIKONEN & NOORA TIENAHO

Moka on lahja

Piknikillä Puistofilosofiassa

Feminismi ei ole pelkkää naisasialiikettä, mutta taiteileva tutkija Saara Särmä myöntää toimintansa naiskeskeisyyden: tavoitteena on tilan raivaaminen etenkin nuorille naisille. Ikaalisten keskuspuiston kuulijakunnalle ei tarjottu kertausta aatteen historiasta vaan johdatus Särmän omaan vaikuttamishistoriaan. Feminismi voi olla pieniä tekoja, mutta asennetta enemmän ratkaisevat yhteiskunnalliset rakenteet.

Järjestyksessään seitsemäs Puistofilosofia-viikko kasvoi tänä vuonna uusin mittoihin: arviolta noin 370 kuulijaa ja keskustelijaa löysi tiensä Ikaalisiin tapahtuman aikana. Puistofilosofian puuhamiehenä on alusta saakka toiminut Antti Sorri. Hän myös juonsi iltapäivän tilaisuuden.

Feminismin riemu

”Radikaali hauskuus kirjoittaa vapauttavan naurun”, yhteiskuntatieteiden tohtori Saara Särmä muotoili teesinsä. Huumori auttaa jaksamaan maailmassa, jossa surua ja sortoa piisaa eikä feministien työlle näy loppua. Aktivistille huumori voikin toimia selviytymiskeinona, sillä

pahan alle ei kukistu, jos sille vielä jaksaa hihitellä. Radikaali hauskuus ei kuitenkaan tarkoita vakavien asioiden kieltämistä tai välinpitämättömyyttä ahdinkoa kohtaan. Kaikki ei ole hauskaa, mutta juuri sen kestämiseen tarvitaan hauskuutta, Särmä huomautti puhuessaan nykyhallituksen antifeministisistä linjauksista. ”Kun ajat kovenevat, huumori paranee.”

Särmä päälliköi yhdessä Rosa Meriläisen ja Johanna Vehkoon kanssa feminististä ajatushautomo Hattua. Hatussa radikaali hauskuus tarkoittaa Särälle, että ”tehdään asioita, jotka naurattavat meitä itseämme todella paljon”. Arvaamattomuus kuuluu hupailuun ja toimintaohjeena onkin ”tekeminen ensin ja miettiminen vasta sitten”. Ajatushautomossa ei siis nimestään huolimatta haudota asioita vaan keskitytään toimintaan. Asenne vaatii virheiden sietämistä: ”Moka on lahja. Yleensä siitä saa hyvän anekdootin kerrottavaksi jälkeenpäin, jos ei muuta.”

Hatun toimintaan ovat kuuluneet muun muassa kiroiluilmamat ja nuorten naisten kehtaamiskoulu. Yksilöiden voimaannuttaminen ei kuitenkaan riitä, eikä naisia ole tarkoitus korjata, Särmä muistutti. Tarvitaan rakenteisiin puuttuvaa toimintaa. Kyllä tässä maailmassa riittää kiroiluun aihetta.

Vallan jakaminen

Huumori voi myös valaa uutta valoa arkisiin asioihin tai paljastaa näkymättömäksi käynnyttä vallankäyttöä. Esimerkiksi Särmän *Congrats, you have an all male panel!* -blogi osoittaa metkasti julkisen keskustelun miesvaltaisuuden. Blogiin voi lähettää kuvan miehisestä paneelistista, johon sitten lätkäistään David Hasselhoff -leima. ”Hoffsome!” Ritariässä onnittelee veljiään.¹ Blogin myötä pienen piirin tiedostama ja valittama epäkohta sai valtavaa huomiota, ja *all male panel* -ilmiantoja alkoi sadella eri puolilta maailmaa. Ilmiö nousi laajasti esiin myös kansainvälisissä viestimissä.² ”Rakastan internettiä”, Särmä summasi.

Internetin hyvien puolien korostaminen oli piristävää, sillä myönteiset mahdollisuudet jäivät usein vi-

otteita ajasta

hapuheen harmittelun jalkoihin. Myös sukupuolittuneesta nettihäirinnästä puhuttiin, mutta yhtä kaikki: ”Internetin avulla ääneen pääsevät ihmiset, jotka eivät muutoin pääsisi. Olen päässyt seuraamaan aivan mahdollisia keskusteluja, joihin en muutoin törmäisi.”

Lopuksi

Särmän omakohtainen ja loputtomasti sutkauksia sisältävä keveä esitelmä sopi hyvin piknik-puistoon. Kiteyttäminen oli hallussa, kuten ajatushautomon päällikölle sopii. Alustuksen jälkeen keskustelu ja yleisökysymykset virtasivat vaivattomasti; niissä ehdittiin aina Yhdysvaltain presidentinvaaleista, homekouluista ja peruskoulun valinnaisaineiden sukupuolittuneisuudesta sota-ajan naisiin. Kriittisempää kommenttia Särämä sai sukupuolen moninaisuutta koskien: miten naisten esiin-

noston voisi toimeenpanna hukkaamatta sukupuolen moninaisuutta? Yksinkertaisia vastauksia ei ole.

Kotiin viemiseksi yleisö sai helposti toteutettavia vinkkejä kuten ”kehu nainen tai pari päivässä”.

Naisiin kohdistuva ylikriittinen katse jää helposti kalvamaan, joten kehuja ei pitäisi pihtailla. Myös omaa seksististä ajatteluaan voi suitsia: kun kierot linjat tiedostaa, niistä on mahdollista päästä eroon. Ja se mokaminen, sitä ei pidä pelätä. ”Ei se oo niin justinsa.”

Viitteet

- 1 Verkossa: allmalepanels.tumblr.com/
- 2 Ks. esim. Robert Tait, David Hasselhoff Becomes the Unlikely Face of Campaign Against All-Male Panels. *The Telegraph* 24.5.2016. Verkossa: [telegraph.co.uk/news/2016/05/24/david-hasselhoff-becomes-the-unlikely-face-of-campaign-against-a/](https://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/24/david-hasselhoff-becomes-the-unlikely-face-of-campaign-against-a/)